

№ 4.) II. sa

A menekütek.

Nádasdy-pályamű
1861.

284 Selige:

Nett. május 26. 1861.

„Χαλκός τε χρυσός τε πολύμυθος τε οίδης.”
Homer.

Rábarnul az éjjel a vőtambulakira,
Lopott sugarakkal a menny telerakva,
Hol néma-borogva, mitként hadi lélek,
Főlbukkan az éj fia — holdja az égnék;
Feltámad a gondos előd is etépen,
S megvédi utódit a rémletes éjben.

Előbbeni háborodásnak utána,
A bovepori habnak erőtelen árja
Mormolva, ruhogva elalvók, elájul;
De tükröri fényt merít álma honábul.
Gönyölni akarja talán a vőtetet,
Mely árnyaival vele vőemberötéltet;
Tükröt hogy az éjbe simítja merészen,
Hol vővőtoróddin a látkör egészen;
Füg arcza simán mosolyogó éphiállként,
E sima tekintete csalfa halált fed.

Egy másva tekint a magos paradíshnak
Duo kéjlaka — benne vőterek az árnyak —

S'a börtöni várfa, a melyben az ör is
Kényjűs ki henyeve fogolyavot övix.
A börtöni éjben erös káru ifjak
Elvesztve reményt a jövőre megingnák;
Sov évekere diél kebelökben, a bánat
Kitépi, kivörja az égi csirákat.
Kilágyi Mihályt is a biu kére verte;
Dajtarosa is ott szomorog leheverve;
De nyugorik a börtöni sáuk karikában
Kilágyi Mihály, keveregve magában;
S'a mi több! meleg eveme forog a fejében;
E, is meleg eveme?! Ez a csoda épen;
Mert gondolat annyi van ám, hogy a szél is
Kármján stova tán csupa gondolatot visz;
De gondolat, eveme a mely melegitven,
Oly ritka miként kánakában az isten.
Egy kobza el-elreng edesen, árván;
Meglágyul a lég is a dalban, a hárfán;
"Oh szent hara! érted adám oda éltém,
De félve került a halál csatateren:
Hogy kínaimat gyönyörögve kacragja
A voronák e gyáva de szörnyü haragja.
Hát él, van-e istene árva Mihálynak,
Vagy ördögök, angyalok ellene szállnak:
Hogy vad, haragos türe égi kéreknek
Kilágyit emésteni úgy vetekednek?
Te ör atya! és te szelid káru angyal:
Nő édesanyám! hova vitt el a hajnal,

Mely fényre hozá fiatok veszedelmét?
— Tán sir földi lelketek árva szerelmét?
Oh! nem sok időre követlek amarra,
Hol szünik a lét meg a bün vihadarja;
Szent, uttalan úton elérve halálom,
"Nem állok egyes egyedül a világon."
— Megtépi szívét e szavakra a felhö,
Mely sirni, rokogni, kesergeni eljö.

A börtön előtt fövényre a kertet,
A kertben az oxálopov, évekövi termet,
S'a termek ölébe a mámoros éltet:
Kagdádi művés, te szerested, idétted!
De ott ama leny, mely a rétre leszálla,
S'mely mint napalatti virág deli szála
Ugy hajladzik le, pírulva szerényen:
Mert képe haván ül a szende szemérem.
Az emberi létnek e tiszta talánya:
Mely isteni fénynek a gyermeke, lánya?!
Adám Amuráth ajakába temetve,
Kémül a leányka szelid nevetetje;
De tán az egetnek ölet rabolá meg;
Mert nem, Delilejla nem emberi gyermek.
— Talán csalogánydal a Lejla szünlöje;
Lengő fuvalom vala hű nevelöje,
Pirgatta káran, puha-édes ölében,
Körök bihorán s'nefelejts kebelében;

Süve illat, a lepke sá hajnali álm,
Kisérgetik őt buja réti virányon;
Kis lába havát, keze gyöngye fehérjét,
Bús hattyu adá puha-gömböliu tédét;
Lágy hab dagadott kebelén haloványon;
Kép arca: fehér köd szűstje virágon,
Kápfény mely a lég szövevényein áthal,
Megröve a rózsaleveleken átal;
Kémérmet a hajnal erezte reája.
Két csillag a lány ragyogó szeme párja,
Légy könnyü sugára kisérgeti szenné
A tölgy-szivet is, noha nevétori véné;
S az ermevilágban, a lélek egére,
Kápfényt lobogott Delilejla erénye.
Meglébben a fátyol, a hajnali álm,
Mely úte sokáig a réti virányon,
S feltűnik a lét ködölette világa:
Lejlát a való keze hozza világra.
Kép Lejla a lant sokogó panaszára
Megindula s ő szive rózsahatára;
S a mint kebelébe örönlék a dallam:
Így leng lebegőn tova, vöndökenü halkán;
Oh! vonata magához a bánatos ének:
Mint lenge fuvalmat a lércsi növények.
A kerti virágok előre örültek,
S kis lába havát megemelni gyülöngtetik;
Hűtőve, mosolygva szelid szavu dalnak,
Kis lába havával előbbre haladnak;

S a hörtön slött vala Lejla legottan.
Megdöbben a lányka, meleg szive dobban:
Meglátva szilágyit- az ifju leventét-
A délceleg erös daliát. . . . meg a mentét,
- Mely vállain iszani tanulgat a léghen,-
A barna szakált; a szemet napi fényben;
A, bús epedő ajakát meg az arcot,
Lorajt az enyészetet is kora harcrot,
S a tivolta, kezen tükröben a létnek
Mint lángol a hit-lobogása: szövetnek:
Kép Lejla a földre süttötte szemet,
Erezte fogyjóban a sziv erejét.
Az ifju levente a lányt elinte
Szemügyre vevé - s az egekbe tekinté;
S hogy árquai szemmel a szivbe leszálla:
Szilágyi Mihálynak elállt szeme, szája;
S a kerti virágon elannyira ámul:
Hogy elfut a dal, szegő ajakárul;
De Lejla imiggy ada fülmile-hangot,
Mely fölhasadó ajakára kihangzott:
"Oh! vajha túresbben a délfoki szélnél,
Oh vajha te, Lejla szivére beszélnél!
S a nagy paradíshnatt aczétkaru foglya,
Blyen szavakat füleimbe dalolna:
Légy édes anyám, deli jószivü testvér!
Kebled legyen indhoni sík egyenes ten,
Kert, melyben erény-szeretet-szerelmenek
S nem földi virági, gyümölcsü teremnek!"

Légy, légy az enyém Delilejla örökre:
Együtt haladók le a földöni rögre,
Az ifjui létnek e rózsakörébül,
Hol képreletünk oranzor laka épül!
— Tgy Lejla felelne tenéked azonnal:
Ter! megörökösödött erő hatalommal,
Mert fölöörökösödött erő van a foglyot,
Ki Lejla szívén köte rózsafabokrot;
De csak te köthetne nagy eskü elöve:
Benned ki találna egy esküregőre?!
Köl s'elpimil ujja begyűig a lányka.
Hű hanggal a hű csilapitni kívánta:
„Oh szép vala húgom: a barna Etelka;
Te vagy szemembe díszöb, Delilejla!
Kedvesb vagy anyám puha-lágy kebelénél;
Kelid, szelidebb a nagy isten egénél!
De vajmi hiában akarna tevéled
Külágyi megőrtani, nyomban, egy éltet:
Há oh! kicsi kárt szavak árnya sötéten
Primitne, gyötörne szerelmed ölében.
Tgy kétszeresen leszek én a te foglyod;
Utálva, megunva e börtöni kormot;
É, foglya szerelmed imádtam egének;
É, rabja szívemnek örökne, te lények
Legszébbike Lejla! de ime kitarom:
Még sem szeretek soha, nemtelen áron.
Hinnél-e az ifju levente szavának,
Ki gyáva: eladni szívét a lányknak?!

Többet elenyészni kívánok e sírban;
Mint ajkim erénytelen esküre nyissam!
S'most — sörd ki szemed millióji sok élet:
Halás szívem áldana, hogy ha kimélnéd.”
„Oh, ifju vitéz, dalias hadi bajnok!
Mint kába kövére, szavadra lehajlok;
És lám! az a csillag a Lejla szemében,
Mely fényleni kezd az enyészete éjben;
A hajnal az anixon, a tűz a kebelben,
És még a mi eskü földidőre: szerelmem,
Oh! mind a tied hadilelte Mihályom.
Szeret-e? hisz, esküdet úgy se kívánom;
Kisértetes ajkon azért akarálak
Csele ürve, lekötni szerette arádnak:
Hogy lássam, erényed erő-e csatára,
Vagy csáb szele hanyja hajód veles árba?!
De hogyha talán szemeidben a lányka
Kerénytelenül elenyészni találna:
Bocsásf meg a Lejla szerelmi tüzének,
Melyben kegyes érzelem üszkei égnek!
Bocsásf meg a drégeli dajka dalának,
Hogy versei érzeni megtanítanak!”
Mint balzsam a lábbeteg ifju sebére,
Úgy ömlik a Lejla beszéde szívére
Külágyi Mihálynak; erőteli arca
Sugárzik örömteli lángba takarva.
Lejlát lepirítja lánán a szemérem;
Majd nevetet a lány nemes arca fehérén;

Nem földi szemés is a földre szalasztá;
A gyáva beszédés a szívbe riasztá;
Es keble, miként a habon dagadása,
Ha rándul a tenger idötte csatára,
Ugy száll föl-alá; tündérek az árnyak,
S'kétseg köve nyomja szívét a leányrak.

Telhöbe merül a bilágyi világa,
Eldűnik a mennynek előbbi világa.
Nillámot iüitgeti, dörge a felhö,
Melyen hada szentedulongani eljö;
Es még Belilejla mosolyja se hagyja:
Megtört a szemérem ölen akarátja.
Bilágyi szívében az érzelem árja
Örvénybe szakad, forog; öble kitarja
Vak, szörnyü lakóit a parti fövényre;
De horgot ereszt az öbölbe reménye,
S'belé kap imetten az ifju levente;
Eltét a hab övta, hajóra vetette.
Mint ifju galambot, ha üldöz a karvaly,
S'ropdesove csapong szanaszente haraggal;
Menhelyt amax ott keres, ott, hol a fészek,
S'megmenteni öt picke társai készek;
Hol röldes a lomb s'hol a lombotat árnya
Hús-nyghe karával ölelgeti, várja;
Ugy üldi szívében az nőszaszerelemet,
Kétsegge, hiába kereove megjelmet;
Nincs mód avagy út menekülni, csak arra,
Hol öt a remény teres ága takarja;

De öfprekedé szavait valakára
Bilágyi simigy röpte ajakára:
"Miként a paraszt, ha zilálja, kavarja
Ert hivahalásait a nyár vihadarja,
Midön lelefehteti öket a sarló
S'fejnékül inog vízevegre a tarló;
Miként szedi öfpre iminnen amonnan,
Hogy künpta kötözzé, mi még a gyepen van,
S'kévébe csatolva lerakja a csürbe,
Hogy végre a csépnék alátegye, gyürje;
S'felleg türe nyeldesi bé az egészét:
Mit isten adott s'mit a munka tenyészett;
Mint ekkor a pör, kere lomha díjával:
Ugy járt ma bilágyi, bilágyi szavával;
De terek elődbe szívem szeregivel:
Tó indulatokkal; örömmek egével,
Melynek te vagy istene, szende leányka!
Stétet ajakid," legyenébe találtta.

"Egőszavaid s'nemes irxületednek
Kángxárnyas igéi után vetekednek
Sasképxetem ifju szülötti hatolni;
De hejla idétlen idéxgeti holmi
Ert hetlen imáit a gyermekajaknak;
Hah! vágyam utódai meszre haladnak,
S'mint lelhem előre kikémli, kitudja:
E szolga-tagoknak odább fut az útja.
Im! itten a kulcs: veretö ma szabadba,
Holnap? — temetőbe odárna hatalma.

Az ör aluszékony: e gyáva szelindek.
Az éji fuvalmak? — azok se legyintnek.
A börtön előtt füven legelésznek
Széllábu csirkői a sztabuli bégnek;
S'hol minre tapadnak az éjjeli véresek:
Ott, ott leórnak én is; előre vitézem!"
Kiél s'nyomtalannul elenyésznek a lányka;
Bámulszik a hős delikánok utána.

Már néma lön azka szilágyi Mihálynak.
Csend lakja szavát a vitész bajtársnak.
Halkán tolatkodnak az éjjeli véresek,
S'kinyílik erődje a börtön éjnek.
E most levetik ama ködöszerű leplet,
Melyet nem idötte felöltteni kellett,
A sziklatetők, s'merev, érces inakkal
Hah! szemberiadnak a törpe viharral.
A durva bilincsek a földre görögnek
Mentet sebesítve az útrahelőknek.

Még horkol Omár lihegő laca melle;
Nagy barna szakála porondba keverve
Leneg, de tekerembe borult feje földre
Könyöl. Oda szegri szilágyi örökre.
De áll Ali-kurd figyelőn a pítarba,
S'félélme: szemét gyakran tovahajtja,
Küzdven vele szörnyen erőteles álma,
Melytől ijeder, ha néája leszállna:

Mert szörnyü halálfia lesov Ali, hogy ha
Megszökni találna magyarhoni fogllya.
Im! hallja visszogni a börtön éjét.
Felütre fejét fülel. És gyamu éled,
S'ő kába fejében. Idételen árnyat
Nagy termete vét, mely a földön élrad;
S'még árnyra borult a pogány, elalélva;
Hátába feküdt a szilágyi ucséla.
Elötte a réti füven legelének.
Lábor lovak és hadi, herberi ménnek.
Villám szüleménye a bég paripája,
Felpattan az ifju szilágyi reája.
Hajnávi magyarhoni minre felülvén
S'tűrkedvre gyuladva kiszöktete büszkén,
A sztabuli kertek előtt kövekire,
Az utat, a rést kiszemelve, keresve.
Ott lengeti Rejla magát e vidéken;
Halmén fut alatta előre, kevélyen;
S'vélnéd hogy a sir kebelébe fogadta:
Oly néma e három egyjénnek ajakja.
Börtön mehetők Mahomed kapuján át,
Felöltik Omár s'Ali kurtá ruháját
A hős daliák. Rohamoznak a ménnek
S'a várnak erős kapuin kívül érnek.
Megdöbben a föld szive durva-keményen.
Megszörren a fegyver. Klönti serényen
A szél a rajos-dobogó hadi hangot,
Lengetve merészen a réti katangot.

Hajmási mogorva-sötéten előre
Borúl a kalász betakarás mezeire;
Ráomlik a fűzfásoroknak a lombja,
Arnyfödte karával utána hajolva.
Tgy mentenek ők. Kiki óta szerezzen
Errelme talányit ölelve szívében.
Gond a kebel szava; senki se hallja,
Títkát miúdon kiborítja, kivallja.
Kaptól tanulá meg a szív e beszédet,
Mert néma ez is, de sugára sütt, égét.
De mely feketés alak oldja le fátylát:
Elföldni Szilágyit, elolvas a fátylát
A melynek öröm vala vig nevezetje? —
S e szellemalak hova, merre vezetete?!
Gond gyászkere fojtja sámarra vezérli:
Hol nyögnek a honnak erői, vitézi:
A szatambuli akna sötét üregébe,
Hol tárvai foglyok, időkre letéve.
„Edes Delilejla, szivemnek imája!
S Hajmási te, itt eme síkra leszállva,
Itt várjatos engem: a visszatoró sást:
Hogy fölszabadítsam a sok, honi farkast.
Orjási a szatambul acélkaru vára, „
Mely farkasainkat ütötte, lejárja.
„Menj — Lejla visszont — te nemes fia honnak!
Számomra hazád daliái kihorogtak;
Megvéd e nagy úton erőd meg az úton:
Mert jóhoz a rosznak erőse kara nincsen!”

„Menj, lelki barát! de veled legyek én is,
— Hajmási felel — ha te halva, halok én is!”
„Hát Lejla, ki szárnya mögé menekülne,
A barna veszély ha feléje repülne?
Nem, nem, — bajtárs ne a kard nemes élted,
Mely még a honé letiporni; kimélszed! —
Ha vissza se tértek az éjnek utána
E lenne Szilágyi, Szilágyinak árnya:
Eldűnve, bolyongva időtlen időre,
Szállva, Lejla, utánam az égi mezeire?!”
(Két könyv vala szó, Delilejla szemében:
Mely azt ragyogá, hogy a földön — az égben.
Költ a lelke a lomha szemet megelőzve,
Tünő paripán lohadott a mezeikre.

Hajmási határt vona hő ohajának;
Ez is akarat kebelére hatának;
De mint kötözött havasalji toportyán,
Csak ballag odább, ajakába morogván.
— Kép Lejla mögötte: a szikla virága;
Mit csaphod a kánat enyészets árja.

Szilágyi, a jellemes ifju levente
Kívánsan, előbb akadózva, kerengve,
Kobros pitarába a szörnyü pokolnak:
Hol tárvai, nést szabadulni rohognak.
Kontyos török áll a pitaranak előtt;
Mellette a földre, nagy árnya ledölvé;

De várni megunva a márnapi regget,
Táradt szemet álom ölébe menekített;
Azzéla ledölt, s' a porondra heverve
Kontyát a fuvas szanaszét lebegette;
De ő maga fel-felüti koponyáját,
Kajt hallva fülével a kent kapuján át;
Kardját hamaronta letúrta keszébe,
Kémlelve, kerengve a végreter ejbe;
Ezt vejtve kislágyi lesimúl a földre,
Leskődve haraggal a gyáva törökre;
Ez görbe vasát levegőbe feresztve,
Szegdelte a semmit előre, keresztbe.
Kardjának utána szemet kidiheverte;
Lábát, nem ügyelve, Mihálynak ereszte,
S' megbottlik az ifju levente karában;
Akkorra magát fut az éji magányban;
S' mig lépte a port föleresztte, kislágyi:
Kislágyi lecsap, netti dölvé, reája,
Ez görbe vasát a törökbe riasztva,
Vérét kifecserli a köpadolatra.
Kislágyi a hörtöni ör nagy övében,
A kulcsra találva elöveszi szépen,
Ez nyitja ki társai remlétésejét:
Hogy vonja ki onnan a szent haza fényét.
— Ott benn a vitéz daliák tanakodnak,
Hogy mint szabadjára magát meg a honnak
Mindenké fia s' becsületre fogadják:
Éelkét hogy a tarnak a porba szalasztják;

S' poklok fenekére leujtva örökre,
Kém lesz magyaroknak idételen öre.
Hah! rörrén a hörtön aczélszemü láncza;
Kislágyi belép s' akad ott csatálánczra;
Belep, de ki tudja hogy ő az: a honfi,
Midőn a ruhája nem ősi se honni;
De mert kicserélte merét a törökkel,
Véltek, hogy az őraga kémleli jött el;
S' mig nő megörült kebelében a lélek:
Kislágyira csapnak a nyegle-vitézek.
Csak perok, s' a halál fia lesz a levente,
Ki farkasokat szabadjára ment be;
De kobroz a dalt renegő daliának,
Teltünt nemes arca kislágyi Mihálynak,
S' mond: „álljatok — és kara rest nyitá néki —
Megálljatok ör honom ifju vitézi!”
Hogy szavát nyere végre kislágyi, kimondta:
Mi visszavertte, vortte, kihortta.
Miként menekült sasölyük akarának
El messze repülni szelid honi tájnak;
S' csak ércakarat tagadá meg időre:
Hogy rajra ne törjön a kedv egyelőre;
Elnyomva dobajt a vitézek, előre
Sebten haladának a tarka mezőre.
Tgy itt; de mi raj riador föl az égbe?!
Tart erre a vár kapitánya, verene;
Ki Abdula szókratiból kitalálta:
Mint jött el az őraga néma halála;

S' mind hordak, idétek a foglyok örökre
Enyészetet annyi napadda törökre.
Borút lihegön im ezért jön efendi,
S' nagy hódolatát a divánra tetenni;
Hol nyujtja orpóit előre a saultán,
Csókolja szerényen a császár leborulván;
S' hol többen a kéjnek, a földi malacsnak
Torrásainál kipednek, elcsúsznak.
Ót látva Pákoz, megiramlik a hantón,
S' így röngi dalát daliáknak a lantón:

„Tusántk nem ad bár harosi hírt,

Csatánkba nincs babér:

Mert gyáva az,

Kit két karunk legott kiirt;

De fölkiált, ki vérbe fullt:

Testvér, barát s' a mely kifolyt

Aratlanul a vér-

^{Borút kiált.}
Csatára fel!

Frátran elő! ne féljetelek!

Sok csöpp ha egyesül:

Tenger lesz eni;

Tudul az ár s' a föld remeg i

De nem virár, lángok leszünk i

szemetet, s' azt fölégetünk i

Még ha menshet lenül

Poris leszünk i,
Csatára fel!

Eljön ösint szent szelleme:

Éfelisten-csoport;

hidenczek ön:

A sírlakók nemes fele.

Velön valyon ki kötne ki,

Kit hajdanon letküzdni

Tudák a büszke kort?

Elöre hást!

Csatára fel!"

Ráéjenez, éltes a kedv hadi toroka.

„Fel! Talpra vitézek! Elöre! Csoportba!”

Egy mást hevitik daliák a csatára;

hűg, száll a rivajnak előbbre határa.

Felszökken üvöltve az ércakarú tábor.

Miként följött bika ugrik a bátor.

Merev csapat öre: kilágyi előre;

Tigris vala, mely rohanásra kelőbe,

Tör, szakgat, üvölt riadozva kevélyen;

Nem tud se nyugodni se féni dühében.

Felkapva, felütve, fejét emelést fel,

S' kiséri hadát. Visszi vissza szemével

Örgondolatát el az ifju csapatra,

Mely vadvilajon csataterre akarna

Dühvülte erőt hamaronta vezetni;

De fékeri őket alig, vetekedni

Türelmet ereztve szivökbe, kilágyi;

Mig sárga lovát rabolázza megállni.

Nilloqua miként nap, a fény kerekbe,
Szablyás kórkorú meredex föl egetbe;
És míg alk öles hadi gondja felébred:
Elveszti nevezet az öröm; de az élet
Nyugvó haragát szemeikbe idézi
A düh. Amigyen a Szilágyi vitézi.

Ni hajlik az égnek is omboru pajzsa,
S villámot irtogeti, gyorsan apasztja;
És mintha pajzsa pajzsa ütődnek:
Megdördül erősen a rajratörő ég.
És harcra foly amott; kora harcra foly imitten;
De valj' kivel álls ki csatámi az isten?!

Rendetfeledő, haragúlta csapattal
Száll Medrei vezér, csatahelyre kinyargal;
Döl, omlik a tábor a büszke fiakra
Sugy hányja magát. Hisz, övé diadalma
A vérszélvelő iszonyú vihadarnak!
Tgy véli; hisz, untig elég ha akarnak!

Mint bösz vihar ordit, alatta recsegneti
A tölgyet, — amigy rivadalma seragneti;
S fölveszket a rajtszedő levegőbe,
Meg-megfutamitva madárt nem idötte.
Bög Medrei csoporja előtt hadi hangot;
Rej mën fut alatta, zilálva porondot;
S dülö erejét mutogatva kivevényen,
Orjás hadilándra forog tenyerében,
Csak mint valamely pihetönnyü peresalény;
Sugy kergeti körbe, a légneti eresztvén;

Mint szerbogarát ha fohálra bökörte
A gyermek, a rét selymére kisköve; —
S míg összeveszett hadihangok üvöltnek:
Teng, kajlik öleiben a meszre köröknek,
A fegyverek, álgyuk ölé ropogása.
Már búg a vitéz repülő kopijaja;
Sivít, nyög a nyíl megütődve a pajzson;
Mely döl ki: hogy érezet a porba lehajtson;
De nemul a harcsitorok meg a mordály;
Tette a beszéd, mely ölé. Ervekere dorgál
Szablyának, acsélnek. Elömlik a terne,
Sok vad jancsár, aszap ördögi vére.
Tgy dül a halál kara. Gyász az uralgó.
Tt száll legelöl a merész, a kitartó
Szilágyi, s a büszke basárra lecsapja
Vasát — s feje vátra bukkott fönakadva:
Mint büszkehalász, mit a nyár heve értel,
Félvátra konyúl napütötte fejével;
Am bagdadi kardja Szilágyi Mihálynak,
Fejét veszi. Megszaporodnak az árnyak.
Ott Handra: erős ivadéka basának,
Megkerxi, tusának elötte, magának
Vezéri csimét. Nehirobban Erőfi;
De bátor amax s kara est megelőzi
Csapásban. Erőfi lezáll a halálba;
De fájt vala, sajj a nagy ifju halála
Szilágyi Mihálynak. Elöre haladva
Habzó paripán, haragát kiskalasztja

Dörög ajakán: „nosza, jövátide Handrsa!
Míg él a kálágyi Mihály hadi kardja!”
De hátravonul lobogó dühe gyorsan,
Míg ömaga vérbetűt irat a porban,
A far-örveken kiskökö sugarakkal,
Hol nőt, szaladó dagadó kara vagdal.
Am Handrsa feléje lovát rabolázza;
S míg ér oda, habzik a düh ajakára:
„Rablója szerencse-napomnak erővel!
Kámmodra a létnek enyészete jöfel;
Ki lejla-örvém nöpitéd ki mexőre:
Te gyaur kölok! — Handrsa nem áll ki előle,
Habár Mahomed vana volna keredbe.
Sír fátyla borúl pokoladta nevedre!
Hah! mondd csak, a vércsata istene hol van?!
Ha fönt az egekbe, ha lent a pokolban:
Tölhivom amottan, imitten, imetten,
S leüvra karom, ha nem egy, de ha hetven!”
Eo megvicsovítja fogát ex a dühtől;
Vakon tör elé, hadonázza üvölt, öl.
Kém emberi kére fészité meg inát tán:
Ha emberi testbe csatárik a sátán;
Harozát a por ifja nem így viszi véghez,
Mint ex, ki csatárt egy itélvre kivegez.
Most sluhogatja török mivü nyilat,
S megütve levante kálágyi páixsát,
Kette vrel; is dobogón leszaladnak
A rézsek. Elédagadott a lovagnak

Moxnélküli melle, s' az ifju muszlmán
Sujt, vág, neki ront, sugarát oda nyugtván
Kagy melle felé; de kálágyi kerengett
Örvényserüen s' megijesíti a csendet.
Mint lángok a tűzzel ugy öspetüvének;
A kopjafa szálai megrecsegének;
S' mint váhegyek ormain éjjeli orkán:
Ugy künd a harag vavait rideg ormán;
Mint ölyv, hova nér, oda csap le veréngen;
Rost leve acélnak a Handrsa örvében:
Ugy harozjedelmé kálágyi; de vedve
Volt Handrsa keményen. Az ifju fejére
Mért szörnyü halalt; de a lant zenegője:
Dalos Koboz itt vala — is neki dölve,
Kardját eljeseíti a Handrsa örvébe;
Ex átkot akarva kiskörni a légbe,
Végűt rebegett a kálágyi nevéül,
S rüst vért habozó piros ajka bekékiül.
Sajog, didereg a kezében acéla,
Míg csaknem egészen a földre aléla.
Latván a verer nem időtte bukását:
Rémült, lohadott, iramult a csatán át
A gyáva pogány. A magyar csak utána;
De sánkül az éles e földi határa,
S' a vákebel öblei sorra kinyilnak.
Kám nélküli számban inog meg a csillag,
S már nincs török. Elszaladónak a fények.
Egő szemei lecsukódnak az égnek.

Szambulban ivólt a rekek hadi torka;
Gyülöng a pogány sok exernyi csoportba.
Egy. Amde hiában erednek utána:
Elvesz a sasok nyoma, könnyü futása.
Vér's nyeli föld-pora még a pogánynak,
S a balkani héroren időnek az árnyak
S az árnyak adói: magyar menekültek,
Kik elkönnyörögni imát leterültek;
Es csöndes imajok után tovarzállni:
Beldát mutogatva tanítja szilágyi;
Ah! nincs deris lelke szelid tükörében;
Tikkadt szive: erdei rózsá fvényen.
"Hol van Delilejla? - talán a vadonba,
Hajmási karán szanaszerte bolyongva? -
Tán áldozatul viszik őt buja csordák,
Vagy sárk tetemét katonák letiporták?!"
Egy tépi magát szomorogva szilágyi.
Késerevei: szomju vőtét pelikáni
Tájó szive-, kétegyütötte szivének.
Birtasni reményi hiába jövének.
Mi most a világ neki? - távol, üres tér;
Egy halk "miatyánk" a mi még szivihex tér;
Mi most a világ neki? - semmi; de semmi?
Dart, honnan a sírba hívánna evexni.

Már kétszer alélt Delilejla, ölébe
Az éji homálynak. Aranyteli képe

A holdnak engyelgve mosolyg le reája;
S' exüöthe fürosati a tájt habos árja.
Kerülte az álom imádatos enyhe;
Karára könyült feje hámul a mennybe.
Hajmási meg ő miúdon imigy ülnek
Bis, nima szobort alakítva merülnek
Mesés öbölébe a fájdalom-árnak,
Hol rájok a scylla szülöttei várnak.
Hajmási csatába vegyült kerellemmel,
Kü érekebelébe dulongani ment el;
A lanyra vimul ragyogó szeme, ámbár
Az évek igája lenyomta nyakát már;
S a tiszta menny élveteg illata siklik
Törön lihegő ajakán le a szivig.
- Phoenix az idő. Rövid élte: halála;
Es mégis az éltet a sírba találja.
Halmár az idő; de csak azt ad a mit vesz:
Mint sziv mit az értelem indit a szivhez;
Mert csak szerelem, szerelemnek az ára.
- Hinnét vajk az emberek ezt valahára!
Cermál az idővel az ősz, de hiába!
Kem folyhat a hegyre se Dráva se Száva:
Senem ifjodik meg a télnek, a meddő.
Redős pofa, szürke haj. . . Oh csak e kettő!
Töcsölódik eszével az értelem ajka;
S' mégis diadalt csak a lár üle rajta.
Kéjszomjar anyád keritője kis amor,
Pajzán-ravasul ki miképen a mámor:

Elsőbb is agyát vesztet meg, hogy aztán,
Tapsolj kebelében a gondolat aztán!
Hajmási: ködös laka áldozatának,
Ki ül Delilejla megett. Kihalának
Erkölcsei: szelleme ifju vitérei.
Gyön indulata s' lerogy öre a régi
Erkölcsei: a jellemző s' ajakának
Kengő fuvalomjai már susogának:
"Kép Lejla miért szomorogsz? - Keseregnek,
Képet viselön a síró szerelmenek,
Sárx ajkaid övén a mosoly, szemeidben
A tiszta tekintet, a bánat a sívben.
Kép Lejla miért szomorogsz?! Sajitársam
Ott várja szerelmed a honni határban.
Es - hogy ha - talán - hiutelen - vala élte:
Ugy - hát - nosza, légy az enyém te! Miért ne?!
Oh, mondd: hogy igen, szivemadta leánya!
Mért száll szemed arra, miként ha kívánna
Felhőkbe keresni keresve nyugalmat?
Oh bárcsak az ég nekem adna hatalmat:
Hogy ködbe boruljak, olyan ha igen vágy
Tölnémni a ködbe, ha tetszik ölt gyász
Gyémánt szemeidnek elötte, hisz érted
"Ködként elenyészni mily élvezet, élet!"
Kém túz vala mostan a lány utitársa;
S' mint jó arany ezt a leányka megállta;
A szemj, cserepét borítá ajakára;
Vöréért epedő szemé forg jezes árba.

Hajmási elérte baját a leánynak,
Es utnak ered meg exernyi viszálynak;
Itt csúcs merevül az egetbe törődven,
Ott ásit utána enyészetes örvény;
De kúszik a bérzre, a mélybe leskötken,
S' ha volna exernyi halál kebelökben;
Hajh! nincsen elötte s' a tájon egészen,
Nincs harmat a földön a kárhova nézken;
Es már lobogatra haját a nap is kel
Az árva vidéket emésztve tüzével;
Tű tikkad, alél; a virág, a fa bőjtől
Hús harmatot esdve a száraz időtől;
Meglippen a sasnak a nyeldekölője;
Megdermed az ordas időnek elötte.
Hajmási kifárad, alig s' meg alig mén;
Ni! lankad, eláll, ni ni! csúszik a térdén;
S' már szinte lerokhad az utnak alatta,
Midön letekint ama szörnyü garatba,
Hol a vad vihar öröl, üvöltöz az orkán:
Miként valamely pokol ördögi tortán,
S' egy lakna esik szemé, vitorán, ébren;
A vig öröm ünnepet ül a sívében.
Mint eserfa, minőt a vihar here vér, eda;
Lombját magasabban emelgeti éghez;
Ugy kústa, emelte felággit a bánat,
Mely ifju sívébe dulogani tamad;

Gyászok kere ir a vitéz kebelében,
Titkok betűsört hamaronta, sötétén.
Ült nem tova tőle Koboz, ki csatárni,
Ha lantra, zenére: csapatja kíváncsi,
Dalolva szokott. Feje dőlt le karára;
Hű Kobza hevers hadi rajnak utána.
Sajgott neki hű vezetője siralma;
Tájt sárvainak is, kik a test betakarva
Nyugonni ledőltek a domb kebelére.
Csillag vala mind, sugaras lemezeibe,
Mely messzire villog a rémlétes éjben.
Villám vala fényjök a felleg ölében.
Ejfel vala már miüdön elaludtak
Bágyadt szemü mécsai öntudatuknak.
Sütlágyi busonga, keverge csak ébren;
Virraszta Koboz, de titokba, körében.
Az érz ne legyen sohasem pulya, hitvány;
De söt az eget kamaráiba nyitván,
Kerend föl a titkot, a mely beverérel:
(A lélek: erővel, a test: csatavérrel)
Hogy álljon az ember előbb a miként ma;
S többé ne csipelje magát oda béna,
Prosz lábaival, hova könnyü bejutni
Eszel; noxa, nérd csak imitt van az út ni!
Termezet azért nagy, azért nagy az isten,
Mert ifju titok perseg ösereikben;
S minden csak amott nagy, a hol titok örci
A titkot. Az érz egyedül olyan ör, ki

Saját vagyontát pazarolja merészen:
Mint korbély a vér, hogy a test elenyéssen.
Nem úgy! hanem önto a beszédbe s' a tettbe
Titkot: hogy a jót csak a bölcs kara szedje;
S önto gondolatot betűidbe gyakorla,
De nejtse előbb, noha könnyü, titokba.
Lám! szép a leányka ha szép, de ha fátyla
Kéthull, s' kecsé titkait árba bocsátja:
Egy pillanatot untig elég, hogy enyéssen
El kelleme ifja szemében egészen;
En hát a titokzenüségét imádom;
S ez az mi élmlik az ifju barátom.
Bókiokol aronba sütlágyi magába,
Vélvén hogy az álom elaltat — hiába!
Lelkén tovafozxladoró tünemények,
Tájo leverő diadalmat ilének.
Mullból szakadott komor arca jelennek,
Torvult ijedelmesen írni jelenleg
Böök démonait mosolyogva előtte,
Melyek fura serge, agya ban időre,
Megúnva magát s' mulatozni akarván,
Sirt ávni tolódik a hős kerék arcán.
Sejt, lát, ijed, örpül az ifju levente,
Kérvén a halált mely előtte kifente
Kardját, mely a földdel egyenleti hosszu;
És mint nagy erénys iszapos kezü hosszu:
Úgy végre ki ottan, előtte, aráját;
Süül lelke a mennybe miként ima száll át;

Es néri a hölgyet a sír moha-szélen,
Mint nyugtja feléje karát, noha félvén,
Hogy mentse meg őt kora sírja jegétül,
S ah! sűrű tetemével a mélybe leszádúl.
Már fut, rohan is vad ölébe szoritja
Lengő derekát a lányokat a szittya;
De mint levegő kisikamlék amonnan,
Smelléig a sírba ruhánva lehobban.
Orjási erővel eléveszíté őt:
Az élve halottat, a holdan is élőt;
Ez újra szivére szoritja hevében,
Önméltó ismét az ifju szemében;
De újra kisiklik öléből a lányka:
Pitkos karu szellem a sírba lerántja.
Mint nyiladok ajka szegénynek, egyedre!
Mint sápad el ifju szemének a nedve!
Mint rándul ökölbe piciny kére görgetül!
Sűrű keble levámped, alakja letörpül.
Lerohad, elájul, alányeli gödre.
Telhő köde örvi setéten, örökre.
Volt — nincs. Viritott, lekönyult, elenyészett.
Romlásat sűrű a por, noha port az enyészett.
Fölváng ijedése az álom öléből,
S a közzeli rengeteg árnya felé dől;
Telborradzó haja megmereked érezé;
Magát a levente, magán kivül érzé.
Még, még a csikász vad is összejedvén,
Megfordul előbb s megiramlik a mesgyén;

Antán lebocsájtja fejét buta gondba,
S axon tőri, menten a tájt bebolyongva;
„Valyon ki lehet az a vad szemű ember?!“
S megrterne, de visszatekinteni sem mer.
Még fut be a hős de csak addig a meddig;
Még csipkebotor, moha, tüske eresztik;
S hár életről kére is nyana vértik;
Ezt mostan idegjei tán nem is érzik;
De végre tovább lehetellen a járás;
Porvány van előtte, mögötte világt sár.
Körmél a levente, a lár elenyészik;
A sziv csilapul; fut a szem föl az érzék;
Megréri magát; a haját lesimitja;
Hideg tengerét a fejére borítja;
Kém sefti a dolgot; előtte talányos,
Mi egy szemű; és csoda az, mi világos.
De „végre megérti Mohács veredelmét“:
Megérti haját, s baja ördögi terhét;
Egy jaj vala csak mi vad ajkára szállott;
Oh, láttá valónak a rémletes álmot! —
Már csak neki dől, ha hogy utra találna;
Rátván, sötétan — hogy eléri halála,
Ha itt, se nekem se neked, csak amúgy mi!
Elkerd keseregni vagy épen aludni.
Tharddal havította keresztül a vadfát,
Ha ágai őt levegőbe ragadták;
Nagy, nagy ne heren hatal át a fasünün,
Mely megtanítá: hogy a por fia törjön! —

De jaj! hova térjen az éji viharban?
Itt rengeteg, ott moha, szennyes avar van.
Itt csöndit elötte a végzetes örvény;
Ott jajgat a szél, a fejet ki-betörvén.
Ez itt a halál. Amaz ott sivít és öl.
Kép homloka vértük szennyei tövistől.
Egyeserre csak ott a vadonba letéve,
Dicsvátör ütődik az ifju szemebe;
S mely lenge a sátor ölébe szökeltett:
Tátrók selyemével a hajnali szellet;
Ez mintha ezer torok összecsugálná:
Ugy olvad a lomb s a levél neze dallá.
A föld heteritve hamilha szövéttel;
Ez ez, nemes, indhoni drága növekedél.
Arany tulipánokon alszik az asztal;
Ez alma telestele éji malasztal.
Tápis nyoszolyában a vánkórok élnek;
Mint hogy ha kitorne belőlök a lélek!
Ez rajtók a sátor igérete: hölgye
szunnyad, szeliden kebelökre ledőlve.
Kép hölgy, habi könnyü, kecses, ragyogó kép;
Sok menyerei szépet a földre hozó kép.
Halk, pongyola öltönye szertefoszolva
Borúl a kerek, puha, svenge tagokra.
Kép hölgy. Szépet, szelid, ifju vonási
Kém nőtek a vágyat az égbe csigázni.
Ott fekszik igéretezen, haloványon -
Az illatoró nyoszolyán, selyem ágyon.

A fátyal, a mely körülomlik a lánykán:
Habzó alabástromon elmosuló árny;
Hú melle, s a terde kiforrlik alóla;
S az éj szaladó borús árnya sem ója.
Külággyiba tombol a szivbe rekedt vér;
Halk lába a földre axél gyökeret vén.
Külággyi benér. „Ki, mi! hát ki az ottan?”
Ej! szinte hívém hogy a lány ki amott van:
Rejlám! de alig hogy eláll nemes ajka:
Fölkél, fölised a lányka sikhajtra.
Meglátva külággyit, a hangja elállott,
Tüxvéré, huzongva szivébe leszállott.
„Mondd . . . mondosa levente, mi bajhaza erre!?”
- Kélt szemügarát a porondba keverve -
„Ha kínaid enyhíti lanyha szerelmem:
Számodra kitarva legyen puha keblem!”
„Oh, nem lehet! oh, nagy az utom - eresze el!
Mért is kötekedés kitoró kebelemmel?”
„S miért vagy szomorú, mi eszét, mi gyötörhet?
Küldöd elasztak-e? nincsen-e hölgyed?”
„Volt - nem! van a földön egy árva lányka;
Külággyi, szivét örömet neki szánta.
Ah! lányka bocsás! - nem! azért sem . . . azért sem!
Hadj el, ne kísérs te gonosz hegyiszellem!
Kélván szeméit akarva ité rá;
Jobb volna bizon, ha előne lekárná.
Ah! érzi a vést mely utáná fölávít;
Ez futni szeretne feledni vonását.”

De átkarolá Teodóra karával,
Oly ideven esdve pacsirta szavával;
S kéblére szorítja srövel a harcsfit,
Ki vágyaival sokogó viadalt vitt.
De még ki se fejté karát, hogy azonban
Sátrába, Hosszán megütődve betoppán;
A hölgy, szerepét kiveréltgeti csalfán,
A vethet az ifjura jártani akarván.
Agy-libora fekszik a porban, a földön.
Hilálta a haj. Vofretuszált hab: az öltöny.
Vad férje előtt ugyanannyi bizonyág;
S nem szikla hogy átkai dühbe ne hornán
Hosszán, kinen ajkai vérbe haboznak;
S kéklő-piros ötlei görcsbe forognak.

Hajmási tehát, noha már belefáradt,
Új türevel igyekszik elérni a házat.
Már érzeni véli a hús kezét ottan,
Mely őt kiveréltli patakhoz, e nyomban;
S midőn szeme halakönyűkben engyész el:
Rommá szakad össze a hús nevezéssel;
Móvé merevülve tekint le a romra.
De nézzük a vért, hogya lakra mi vonta!
Visszó. A fejét be-benötte fehérén
Penész, moha. Osz haja lengeti gyéren
A rá lihegő szelid hajnali szellőt;
Mely tán gungyalódni az ősz fejen eljött.
Redőkhöz szibálta mohón az egéskék
Arcsát az idő - s' ezek oh! nem engyésznek.

Egy ablaka van; suta, kancsal a mávik.
Ajtója kinyílik: az az nagyot ávit;
S a törpe nyiláson a szél besuhogván:
Szömböl, hadarog veszekedve megorván.
Megrozzan az ablak a szörnyű rovajtól;
Gáté-kmalom ötkara sokféle hajszól,
Hanyván a kerevetet a morgatag ürbe,
Therreg, hogy lég füle megvitetülne;
Csipán maga ül szeliden mosolyogva,
A hárs ura, névve a csalfa horogra;
S gúnyból kiverésként az ablakon érezet;
Mert fékzeni büszke a pusztá lidércet.
A szél, megütődve a szörnyű merénnyen,
Emerre kímégyen, amarra bemégyen;
S megrázza faoklopait, letiporja
A házat urától a sárba s a porba.
Mint Sámson alélta habár a halálba;
S a port nyeli is; de mily üdv! - borzút álla.
Története így van a pusztá lakának,
S képet viselője a bűnök urának.
Hajmási azonban a füre hanyatlak,
S his erre a had mely előtte patakzik;
Mint hát neki dől s' mohón issza be szja;
Actán merít, is fut a habbal amarra,
Hol őt Delilejla epedve reméli,
S meggöve az elvet adá oda neki;
Sámint felüdülték, erőre kapának;
Hajmási megint susogott a leányrak:

"Oh! várj vagyok én a miolta szemedbe
Kértem sokat, olykoron önfeledeve:
Mint saskeselyű, mely a napba tekintett;
De, így vakon is veled érzek ah! mindent.
Egyre szemeidbe találtam a mennyet,
S' intent gyanték puha fátyla mellett;
Totent ne szabadna tebenned imádnom?
En öt ne imádjám? — imádom, imádom! ...
Szerelem a csillag az élet egében:
S' a csillagok ég beborulhat-e? kérdem".
A Lejla szavában a kriptai csendet,
Minőt buja buja, keserve teremtet:
Hajmási "igen" szava felszinek itélte,
S' ifjabb lezzen agg szeme fényiben élte.
Ah! Lejla nem érte szivét a barátának;
Erzékei érzeni meszfire szálltak:
Azért nem időz haragunni beszéde,
A gyáva barátira — de hősi vitékre;
Nem értve lovára mi vonja serényen,
Mely büszke nyakát le-lehajtja kevélyen.
Még nap se repül haladó szekerében
Oly gyorsragadón a miként Ali épen;
Villámrohannál utána hűlélő;
Hajmási alatt fut, a berberi ménlő;
Eltűnik a föld, körömenek alatta;
Lábát a vihar szele messzeragadta.
Mint saskeselyű a galambnak utána:
Ugy úszik a légben a Lejla ruhája;

Látván imigyen tünedezni virányon,
Vélnid hogy e kép maga: hajnali álom.

Már rég a Haxán dűhe, kardja Mihályra,
Kövét merevülten a vért ki bevárja;
Egykezre csak — oh! de beh gondos az isten —
Sátorba lovag jön, a hőz Koboz itten,
Őki titkosan erre követve sáilágyit,
Most mint a nagy irgalom istene áll itt;
S' gyorsan betekintve a dolgok ölébe:
Kardját betemette a szörny kebelébe,
Őki porba lehelté legott gonosz éltét,
S' a föld mohon itta sötét szive mérget.
Igy lön. Azután haza térni sietnek,
Gyorsan neki dölve a karos hegyeknek.
A hajnal az égre derengeti szejjel
Kárnyát s' elenyészik azonnal az éjjel.
A napongarok lezökelve sietnek
Bibor-köréit kicsikarni keletnek.
Térjünk lovagintához a völgybe, a síkra,
Kérjük hogy az út hova, merre szoritja;
E' ott hol a sziv, hol az évszázadok öket:
Mint isteni tűz, Kanahamba menőket.
Kabló lovagok a hegy ormain állnak,
Kíván a fejére sáilágyi Mihálynak;
E' tán delejes vala ennek a síkra:
Hogy csak lerohantak az orvok a síkra,
Miként ha erővel a völgybe lehúzná.
Kabló vala mind, kit a kény tessen urra.

Lejönnek. A két lovagot le- lenézik
Sejtől körömg, a ruhát a xsebeig;
De látva hogy itt ~~akkor~~olyanra találják,
Mit bírni nem érdem a bűn ifijának,
Shogy nincs mi szemét mi szívét lekötözné:
Eltűnnek a bércz havadékaik köré.
Természetesen! mosolyognak is arctán,
Kardjokkal a hűt is a szegre akasztván,
Az oly nyomorulton, az oly pulya-törpén,
Kinek soka mindje, az isten e földjén,
— Mindegy, ha erényes avagy nem — a lélek.
"Nó! már ilyenek, derekabb ha nem élnek."
De mért szaporítani a szót e garokról?
Borot vet a falra, ki rájok időt szór.

Elérnek a hősök a többi vitézhöz.
Nagy lesz az örömpriadásiba részt vevő
Anyájason elterülő hegyi tájék;
De messze repülni szilágyi Mihály ég,
S'exiust mivű kürtöt akaszt ajakára;
Lágy, olvatos, édes a hang mi bejárja;
Est csalja ki ő szelidente hasából,
Melyet lehe költ fel amott sinevel, ápol.
Legszébb riadó vala ez. A vitézek,
Várdákra kötött paripákra kelének.
Nem lóra, viharra, de lángra tapadtak,
Mely mezfűre lobban alatta lovagnak;

De mily lebegő alakok szaladornak,
Előtte a harcra a hősök csoportnak?
Hajmási moxul tova, lejla utána;
Art véli szilágyi, hogy ebredex alma.
Dermedt szive, hangja, reménye föléled,
S'igy zöngedex ajkin a szent örömetet:
"Kellem vagy-e lejla? Gyötörni vagy itten?
Vagy viszavaxer le nekem szelid isten?!
Enyém vagy örökre? Nem álmodom ébren?
Enyém-e a hab, kebelednek ölében?
A harna világ szemeid sugarában?
Ez ajk, e mosoly Delilejla szavában? —
Mind, mind az enyém. Köszönet bajtársam!"
"Mit?! — szóla haragban inogva, de bátran,
Hajmási — tiéd nem! Elorxani véled
A lányt, ki szívét nem akarja tevéled
Megosztani, is ki kezét lekötötte
Számomra?! Enyém Delilejla örökre;
S'ha indulatid megoroxni kívánnak:
Ugy hát noxa! légy bajtársu kutyanak!
Elállhat a föld forogása is inkább,
Mint sem neked adjam. Elöre te dördöl!"
"Oh! kába szilágyi, hívője beszédnek,
Mit lány ajakára lopott csak az érdek!
Mért nem maradék len a portan örökre,
Mint szikladarab, hegyi fának a törxve?!
Mért kelle szívletnem oly édes anyától,
Ki érkelem édes ölen nevel, ápol?!"

Mért nem viharozta csapást a villám
Rám, s' nem nyele föld kebelébe, kinyilván?
"Levente szilágyi, van-e szeretődnek
Kabad s'ava még szeliditni, elötted? —
Ugy hát hiszed-e hogy a lány síve csalfa,
Midőn halovány ajkára kihálva
"Kerül a beszéd?" a leányka imigyen.
"Jó, jó! — fonalat szarítá meg imitten
Hajmási haragja — de gyáva szilágyi,
Bátor vagy-e még csatavikra kizsállni?!
"Ler, nézz eme vavra! hegyén rövid elted
Csillámlék. Az ifju korányt ne reméljed!
Szállkardra Mihály! No, előre te kába!"
S' megrezen az érc, meredezve tüvére,
Es ösperecsapánaki imette forogva;
Mint szikla ütődik a sziklaoromra,
Ha reng a világ nem időtte nemegve.
Cueng, peng az acél csoda férfi kerekbe.
Szilágyi fejére dobálgat a csalfa
Hajmási csapást; letéritni akarva
Testét a vitéznek a pusztá fövényre;
Hol koldul a pór dologadta reménye;
De úrve lovát a levente, csapongva,
Mint láng, s' régi sörnyű vasát a korongra,
Mely vad hajítársa karára kidölvé,
Leküldi csapást a kardnak a földre;
S' most görg s'ranaxét a porondon acéla,
Hódolva lovának elötte karcja.

Hallatja sok ember a hámulat "Aját!
Mely szerte moosul az öröm viharán át;
Már hallkan a nyelvível ad buta hangot,
Csittentve merészen, a mely tova hangzott.
A vára korán netovábbja is itt van:
Midőn alig enged a szív a kalitban;
S' ha ösperecsapánaki a hősök a téren:
Leskődve megalozik a vér az intéren,
Mig végre a szív üregébe leszikkad;
A szív a csoport alinyere letikkad;
S' ha győz az erősb: nekikajtvá kilődul,
A vér a kebelből az arcra kitődul.
Tly pillanát ez vala, melybe szilágyi
Bár heptori, mégis achilli tusát ví.
Mig sörny szilágyi halomra ütést,
Melyeki sora, mint a halál szele rémit:
Arcán komoly ünnepet úgy borongnak
Táradt ivadéki sötét hadi gondnak;
Hajmási alatt habi mien fut előre,
Es nem tova áll meg a hősök elötte.
Telhő vala; terhes öleiben a villám
Küldetni akart, buja méhe kinyilván;
S' lángot le-levujtvá szilágyi Mihályra,
A sirt viharozva hefutja, bejárja;
De értte a sirt ködös ajka nyög, ásit:
Mért sujtja reája szilágyi csapást.
Villámverető vala éles acéla;
Telleg savaró kara — forgatag, és a

Süve lányka miatt verekedni a vágyás.
Gygyront neki. Várja dühödten a vágytárs,
Erőzt paripája sügyébe szalasztja;
Döl hátra szilágyi, de gyoro kara kardja;
S' hajló könyökébe meríti aczélat
Hajmásinak. Állalölelte a bánat,
S' hordozva sebet komolyan kebelének,
(Apolni, növelni keservi jövénét)
Tájo kitörésre hocsájtja beszédét:
"Oh, isten! előbb soha szállja meg erőzt
Szilágyi Mihálynak a győzelem álma,
Mint sem bajtárossal a harcra kiszállna."
Táguilt, megeredt a könyűkinek ereje:
Hogy nagy síve hív zajait kiereszle.
Hajmávit eléri a sügyen, a bánat,
Mely őt bepiritni, lesújtani támad.
Arzában a tűz, hamuvá lohad, alszik;
Sügyen vala. Sügyen a törpe tudarczig;
De kérti nemes, makacs, önfejű, büszke.
Philobban a láng s' a mi ég: csak az őrke.
Némán leborúl s' mereven a porondra;
Cs mint a magyarnak egy új Salamonja;
Akkorra szaladna ki megre harába:
Hogy légyen a honfi s' a hon rokon-árva;
De s' a világ, hova futna segélyért?
S' ha futnassé bírja behajtani térdét.

Lelkébe fonódnak az otthoni rajtok,
S' oly édesen andalog el véme rajtok;
Ráismer a hölgyre, ki őt hara várja,
S' két nélkül árva, szexette fiára.
Emléke hajó, mely a könnjü lapáttal
Szegdelve habot, fut az életen által;
Cs látja, midőn a vihar tova hajtá:
A forgatagot, ki lapitja fuvattá?
S' barátja - szilágyira ismer az árva
Vitéz, ki borúl a levente nyakára.
Részvételre hajolnak a néma vitézek:
Midőn Delilejla vonásira néznek,
S' könnyekre, ha néznek a két bajtárossa,
Kiknek síve, lelke megoldva, kitárva.
Hajmási karára fűvet kötözének.
Hendült szex ajkon a himnusz, az ének.
Aztán neki dölnek a hősök az ifjak,
Utat mutogatva repülni a nyilnak.
Versengve szilágyi: a bajnokok öre,
S' a szép Delilejla kelének előre;
Még itt vala, már is amott a csoportja;
Vélnéd: hogy a képxelet ösztöne hordja.